

SÜÜTALASTEPÄEV AD 2025

1Kr 1:26–29 (Jr 31:15–17 või 2Ms 1:22–2:10; Mt 2:13–21)

26 Vaadake, vennad, iseendid, millistena te olete kutsutud: mitte palju tarku inimeste meelest, mitte palju vägevaid, mitte palju kõrgest soost.

27 Kuid Jumal on valinud maailma meelest narrid, et häbistada tarku, ja Jumal on valinud maailma meelest nõrgad, et häbistada tugevaid.

28 Jumal on valinud need, kes maailma meelest on alamast soost ja halvaks pandud, need, kes midagi ei ole, et teha tühiseks need, kes midagi on,

29 et ükski inimene ei kiitleks Jumala ees.

Te näete ju oma kutsumist, vennad, et mitte palju tarku liha poolest, mitte palju vägevaid, mitte palju kõrgestisündinuid, vaid selle, mis maailmas rumal, on Jumal välja valinud, et see, mis tark, häbisse saata, ja selle, mis maailmas nõder, on Jumal välja valinud, et see, mis tugev, häbisse saata, ja selle, mis maailmas on madalana sündinud ja ei millekski pandud, on Jumal välja valinud – selle, mida pole, et teha olematuks see, mis on –, et ükski liha ei kiitleks Jumala palge ees.

Sissejuhatus

Apostel Paulus kirjutas esimese kirja korintlastele 1. sajandi viiekümnendate aastate keskpaiku, tõenäoliselt paar aastat enne kirja roomlastele. Taoliseks arvamuseks annab aluse 1Kr 16:1jj mainitud korjandus Jeruusalemma koguduse heaks, mis Rooma kirja kirjutamise ajaks oli juba toimunud. Kiri on saadetud Efesosest (1Kr 16:8) Pauluse kolmanda misjonireisi ajal (vrd Ap 19).

Korintose kogudus oli rajatud Pauluse enda poolt aastal 50 või 51. Korintosesse tuli Paulus Ateenast, kus tema kuulutustöö üprisiski kesised tagajärjed (vt Ap 17:16–34) aitasid tal loobuda lootusest veenda inimesi inimliku tarkusega ning keskenduda peamisele – kuulutusele ristilöödud Kristusest: «Kui ma teie juurde tuln, vennad, ei tulnud ma eriti üleva kõne või tarkusega kuulutama teile Jumala saladust. Sest ma otsustasin teada teie keskel ainuüksi Jeesusest Kristusest ja Temast kui ristilöödust. Ja ma olin teie juures nõtruses ja kartuses ja suures värinas ning mu kõne ja mu kuulutus ei püüdnud veenda tarkusega, vaid Vaimu ja väe osutamisega, et teie usk ei oleks inimlikus tarkuses, vaid Jumala väes.» (1Kr 2:1–5)

See ongi 1. Korintose kirja peateema: sõna ristist, mis on «narrus neile, kes hukuvad», aga «Jumala vägi» neile, kes päästetakse» (1Kr 1:18). Kirja otseseks ajendiks olid Korintose koguduses pärast Pauluse lahkumist tekkinud lõhed ja tülid, mis said alguse nii isikute vahelisest rivaliteedist kui teoloogilistest eriarvamustest ning tõid endaga kaasa mitte ainult erinevatesse «parteidesse» koondumise, vaid ka mitmesuguseid valeõpetusi ja kõlblusetust. Kirja otseseks ajendiks olid Pauluse sõnul «Kloe perelt» saadud teated lõhede ja riiu kohta (1Kr 1:11), samuti korintlaste endi poolt talle saadetud küsimused (1Kr 7:1).

Nagu öeldud, seab Paulus oma kirjas inimliku tarkuse vastu sõnumi ristilöödud Kristusest, kelles saab avalikuks «Jumala saladusse peidetud tarkus», mida «ükski praeguse ajastu valitsejatest ei ole ära tundnud» (1Kr 2:7j). Sellest tarkusest võib saada osa üksnes Jumala Vaimu abil, kes «uurib läbi kõik, ka Jumala sügavused» (1Kr 2:10) ning kelle templiks on iga kristlane (1Kr 3:16). Sellest tuleneb, et kristlane peab elama pühaduses, kuna Jumala tempel on püha – hoidudes ühtlasi eneseülendamisest, kuna mitte kellelgi ei ole põhjust ega õigust kiidelda iseendast, sest kõik, mis kellelgi on, on ta saanud Jumalalt (vrd 1Kr 4:7).

Suurelisuse paratamatuteks viljadeks on kõlvatus, andumine ebajumalateenistusele ja korratutele himudele, ülbus ja ülekohus oma kaasvendade suhtes ning omapärase paradoksina ühelt poolt kõikelubatavus, teiselt poolt aga kitsarinnalisus ja oma õiguse taga ajamine teiste arvel (vrd 1Kr 5–6).

Kirja keskosas pühendab Paulus rohkesti tähelepanu mitmesugustele inimsuhetele, nii abielus ja perekonnas (1Kr 7) kui laiemas ringis, rõhutades kohustust hoolida ka nõrgemate südametunnistusest ning hoiduda neile komistuseks saamast (1Kr 8). Samuti peab apostel vajalikuks tuletada Korintose kogudusele meelde head korda, mis peab valitsema jumalateenistustel (1Kr 10–11), ning seda, et kõik vaimuannid on antud mitte isiklikuks, vaid ühiseks kasuks ja koguduse üles ehitamiseks (1Kr 12 ja 14). Kõrgeimaks armuanniks on Pauluse sõnul armastus, milleta kõik muu on tühine (1Kr 13).

Kirja lõpuosa kõneleb surnuist ülestõusmisest, mille Paulus seab tähtsusele kirja alguses käsitletud Kristuse risti sõnumi kõrvale, rõhutades, et «kui Kristust ei ole üles äratatud, siis tähendab see, et ka meie jutlus on tühine ja tühine on ka teie usk» (1Kr 15:14). Taolise otsekoheuse põhjuseks oli ilmselt asjaolu, et Korintose koguduses leidis inimesi, kes eitasid surnute ülestõusmist: «Kui aga Kristusest kuulutatakse, et Ta on üles äratatud surnuist, kuidas siis mõned teie seast ütlevad, et surnute ülestõusmist ei ole?» (1Kr 15:12) Erilise rõhuga kõneleb Paulus ihulikust ülestõusmisest – ilmselt vastusena neile, kes olid valmis tunnustama üksnes mingit «vaimset» ülestõusmist¹.

1. Korintose kirja viimases peatükis kinnitab Paulus, et ta kavatseb Korintost peagi jälle külastada (1Kr 16:2jj), kusjuures mitte ainult korraks, vaid selleks, et pikemalt paigale jääda (1Kr 16:7).

Martin Luther võtab 1. Korintose kirja keskse sõnumi kokku järgmiselt: «Selles epistlis manitseb P. Paulus korintlasi, et nad peavad olema üksmeelsed usus ja õpetuses ja vaatama, et nad õpiksid hästi peaasja, mis on komistuseks kõigele mõistmisele ja tarkusele, nimelt et Kristus on meie pääste.»²

¹ Sarnaselt 1Tm 2:18 mainitud eksiõpetajatele, kes väitsid, et «ülestõusmine on juba toimunud».

² Esimese Korintose kirja eessõna.

Keelelisi märkuseid

Vaadake – βλέπετε – sõnasõnalt: «te näete».

Vennad – ἀδελφοί – sõna ἀδελφός – «vend» – koosneb eitavast eesliitest α ja sõnast δελφύς – «[ema-] üsa» –, tähistades nõnda eeskätt neid, kes on sama ema lapsed, ning ülekantult väga lähedasi inimesi.

Iseendid, millistena te olete kutsutud – τὴν κλήσιν ὑμῶν – sõnasõnalt: «teie kutsumist».

Tarku – σοφοί – sõna σοφός tähendab «tark», «arukas», «vilunud».

Inimeste meelest – κατὰ σάρκα – sõnasõnalt: «liha poolest», «liha järgi». Sõna σάρξ – «liha» – tähistab Uues Testamendis, eriti Pauluse kirjades, enamasti inimese langenud, patust olemust, vahel ka neutraalselt inimese ihu või kõike elavat.

Vägevaid – δυνατοί – sõna δυνατός – «vägev», ka «võimeline», «võimalik» – tuleneb verbist δύναμαι – «võimeline olema», «suuteline olema», «[millekski piisavat] jõudu omama».³

Kõrgest soost – εὐγενεῖς – sõna εὐγενής tähendab sõnasõnalt «hästi sündinud».

Maailma meelest – «τοῦ κόσμου» – sõna κόσμος tähistab korrastatud ilmaruumi, maailma, ülekantult ka inimkonda, samuti maailma («selle ilma») asjadekorraldust. Johannese kirjades on sellel sõnal enamasti negatiivne, vaenulik tähendusvarjund («jumalatu maailm»).

Narrid – τὰ μωρά – sõna μωρός tähendab «rumal», «totter», «tobe», «mõistmatu», «sõge», «lollakas», Pühakirjas ka «jumalatu», «riivatu».

Nõrgad – τὰ ἀσθενῆ – sõna ἀσθενής – «haige», «nõder», «põdur», «jõuetu» – koosneb eitavast eesliitest α ja verbist σθενόω – «kinnitama», «tugevaks tegema».

Need, kes...on alamast soost – τὰ ἀγενῆ – sõna ἀγενής tähendab sõnasõnalt «suguvõsatu» ning tähistab alamast, madalast soost pärit inimesi.

Halvakspanud – τὰ ἐξουθενημένα – sõna ἐξουθενέω tähendab sõnasõnalt «ei millekski panema/arvama», tähistades nõnda kellegi kohtlemist ülima põlguse, halvakspanu ja ülbusega.

³ Muuhulgas tulenevad siit ka lõhkeainet tähistav sõna «dünaamit» ja elektrigeneraatorit tähistav sõna «dünamo».

Teha tühiseks – καταργήσις – sõna καταργέω tähendab «kasutuks tegema», «tõhutuks muutma», ka «olematuks tegema», «ära kaotama», «tühistama».

Inimene – σὰρξ – «liha».

Ees – ἐνώπιον – sõna ἐνώπιον aluseks on sõna ὀπτάνομαι – «nägema», «vaatama», «vaatlema» –, nii võiks tõlkida ka: «palge ees», «silme all», «nähes».

Sisuline analüüs

Esimese Korintose kirja ajendiks olid Korintose koguduses lahvatanud tülid ja rivaliteet, mis puudutasid otseselt ka kirja autorit Paulust, kes oli ühtlasi koguduse rajaja. Paulus nimetab seda probleemi kohe kirja alguses, pärast lühikest sissejuhatust, manitsedes korintlasi: «Ma kutsun teid üles, vennad, meie Issanda Jeesuse Kristuse nime pärast, et te kõik räägiksite ühtviisi ja et teie seas ei oleks lõhesid, vaid et te oleksite ühte liidetud samas meeles ja samas nõus. Kuid Kloe pere, mu vennad, on mulle teie kohta teatanud, et teie seas on riidu.» (1Kr 1:10j)

Paulus tänab Jumalat korintlastele osaks saanud armu eest, milles nad on saanud rikkaks kõige sõna ja mõistmise (tunnetuse, taipamise) poolest (1Kr 1:4j), peites neisse kiitusesõnadesse aga ühtlasi vihje kahele järgnevalt käsitlevale tulevale olulisele ja valusale teemale, mis kujutasid endast Korintose koguduse keskset probleemi: nimelt olid Korintose kristlased endast üpris heal arvamusel, eeskätt prohvetliku kuulutamise ja keeltes rääkimise anni ning tunnetuse või taipamise anni tõttu, mille nad arvasid endil olevat. Paulus ei ütle midagi nende andide vastu, küll aga rõhutab, et need ei ole midagi, millega keegi võiks uhkustada – nii nagu ka kellegi sünnipära, tarkus, võim või tähtis ühiskondlik positsioon ei anna talle õigust kiidelda, iseäranis Jumala ees.

Ilmselt oma Ateena-kogemusest õppides (Ap 17:16–34) mõistis Paulus, et ta on läkitatud kuulutama päästesõnumit Kristuse ristist, mitte inimlikku tarkust: «Sest Kristus ei läkitanud mind ristima, vaid evangeeliumi kuulutama, mitte aga inimliku tarkuse sõnadega, et Kristuse rist ei muutuks tühiseks.» (1Kr 1:17) Seda ei tohi mõista mitte põlgusena tarkuse suhtes, vaid tegemist on kurva tõdemusega, et maailm «ei tundnud Jumalat ära tarkuse abil» (1Kr 1:21) ja sellepärast peab Jumal tegema midagi, mis hävitab tarkade tarkuse ning teeb olematuks mõistlike mõistuse (vt 1Kr 1:19).

Nii valis Jumal tunnustähtede ja tarkuse asemel selle, mis on inimeste silmis rumal, narr, ebameeldiv, lausa jõe, nagu öeldakse meie vanemates piiblitõlgetes: «Jah, sõna ristist on narrus neile, kes hukuvad, aga meile, kes päästetakse, on see Jumala vägi.» (1Kr 1:28) Kahtlemata on tegemist paradoksiga, sest kuna see, mida Paulus kuulutab, on tõde, ei ole see tegelikult mitte narrus, vaid tõeline tarkus: «Sest Jumala narrus on inimestest targem ja Jumala nõtrus inimestest tugevam.» (1Kr 1:25)

Oma sõnade kinnituseks pöördub apostel isiklikult oma lugejate poole: «Vaadake, vennad, iseendid, millistena te olete kutsutud!» (1Kr 1:26) Paulus juhib siin tähelepanu nii Korintose koguduse liikmete päritolule kui ühiskondlikule staatusele – järgnevast võib üsna kindlalt järeldada, et enamus Korintose kristlastest olid pärit madalamatest ühiskonnakihtidest⁴ ning võisid kuuluda lausa heidikute või põlatute, näiteks [endiste] orjade⁵ hulka.

Paulus nimetab konkreetselt rumalaid, nõtru ning neid, kes olid alamast soost ja/või keda ei peetud millekski. Seejuures väärib märkimist, et oma otsekohesusest hoolimata on apostel siin üsna peenetundeline, väljendudes grammatilist kesksugu kasutades piisavalt üldiselt, nii et keegi ei peaks ennast tundma isiklikult liiga lähedalt puudutatuna. Pauluse eesmärgiks ei ole siin ju kedagi häbimärgistada⁶, vaid vastupidi, neid, keda halvaks pannakse, julgustada, ja neid, kes on ennast täis, reaalsusesse tagasi tuua ja langemast hoida⁷.

Viimselt pole ju ka need, kes päriselt ongi selle maailma mõõdupuude järgi targad, tugevad ja lugupeetud, midagi muud kui viletsad, armetud, vaesed, pimedad ja alasti (vrd Ilm 3:17) – niisiis peaks oma kutsumisele mõtlemine nii ühtedele kui teistele, nii rumalaile, nõtradele ja halvaks panduile kui tarkadele, tugevatele ja kõrgestisündinuile meelde tuletama, et nagu Paulus, nii pole ka nemad midagi iseenesest, vaid üksnes Jumala armust: «Aga Jumala armust olen ma see, kes olen, ja Tema arm minu vastu ei ole läinud tühja... Aga seda ei ole teinud mina, vaid Jumala arm, mis on minuga.» (1Kr 15:10) Mitte kellelgi ei ole muud tarkust, õigust, pühitsust ega lunastust kui vaid Kristus, ja Tema kui ristilöödu (vrd 1Kr 1:30; 2:2).

Pauluse sõnum kattub prohvet Jeremija kuulutusega neile, kes on lootnud iseendale ja oma tarkusele ning selle maailma vägevusele ja rikkusele, selle asemel, et usaldada Jumalat ja käia Tema seaduse järgi: «Ärgu kiidelgu tark oma tarkusest, ärgu kiidelgu vägev oma vägevusest, ärgu kiidelgu rikas oma rikkusest, vaid kes kiitleb, kiidelgu sellest, et ta on arukas ja tunneb mind, et mina olen Issand, kes teeb head, õigust ja õiglust maal. Sest seesugused asjad on mu meele järgi, ütleb Issand.» (Jr 9:22j)

Jeruusalemma tabas tema ülbuse ja jumalakartmatuse tõttu ränk nuhtlus, millest eluga välja tulemiseks pidi Jumala rahvas ennast alandama ja meelt parandades oma Issanda juurde tagasi pöörduma. Korintose koguduses polnud asjad sugugi paremad – see tuleb välja Pauluse jahmatamapanevast tõdemusest: «Üldse kuuldub teie seas olevat

⁴ See ei tähenda, nagu poleks Korintose kogudusse kuulunud ka lugupeetud inimesi, nagu näiteks sünagoogi ülemad Krispus (Ap 18:8) ja Soostenes (Ap 18:17; 1Kr 1:1).

⁵ Näiteks 1Kr 16:17 mainitud nimed Fortunatus – «õnnelik» – ja Ahhaikos – «ahhaialane» – olid üsna levinud orjanimed.

⁶ «Ma ei kirjuta seda teie häbistamiseks, vaid et teid manitseda nagu oma armsaid lapsi.» (1Kr 4:14)

⁷ «Niisiis, kes enese arvab seisvat, vaadaku, et ta ei langeks!» (1Kr 10:12)

kõlvatust, ja veel niisugust kõlvatust, mida ei ole paganategi hulgas.» (1Kr 5:1) –, kusjuures kõlvatusega kaasnes endast heal arvamusel olemine ning oma tarkuse ja tunnetusega kiitlemine. Paulus hoiatab: «Kui keegi rikub Jumala templi, siis Jumal rikub ka tema, sest Jumala tempel on püha, ja see olete teie.» (1Kr 3:17), ning manitseb ainsale tõelisele väljapääsule osutades: «Ärgu ükski petku ennast! Kes teie seas tundub endale targana selles maailmas, see saagu narriks, et ta saaks targaks!» (1Kr 3:18)

Jumal on valinud need, «kes midagi ei ole, et teha tühiseks need, kes midagi on» (1Kr 1:28) – seegi Pauluse tõdemus on kooskõlas Vana Testamendi prohvetite sõnumiga, näiteks: «Vaata, häbenema ja piinlikkust tundma peavad kõik, kes on sinule vihased; olematuks saavad ja hukuvad mehed, kes riidlevad sinuga. Sa otsid, aga enam sa ei leia neid mehi, kes võitlevad sinu vastu; olematuks saavad ja lõpevad mehed, kes sõdivad sinu vastu.» (Js 41:11j) Aga selleski tõdemuses peitub Pauluse jaoks uue alguse lootus, kuna olematuks, *mitte millekski* saamine on *millekski* saamise möödapääsmatu tingimus: «[Jumal] teeb elavaks surnud ja kutsub olematuid nagu olevaid.» (Rm 4:17)⁸

Jumal «on näidanud oma käsivarre kangust, Ta on pillutanud need, kes on ülbed oma südame meelelt... tõuganud maha võimukad troonidelt... ülendanud alandlikke, näljaseid... täitnud heade andidega, ent rikkad saatnud minema tühjalt» (Lk 1:51–53), «Tema ütles, ja nõnda see sai; Tema käskis, ja see tuli esile» (Ps 33:9). Jumal, kes on loonud eimillestki kõik ning pannud pimeduses särama valguse, on nendest, kes «maailma meelest on alamast soost ja halvaks pandud» (1Kr 1:28), teinud Jumala riigi pärijad – «see aare on meil aga saviastjates, et võrratult suur vägi oleks Jumala oma ja ei midagi meist» (2Kr 4:7), sest «liha ja veri ei või pärida Jumala riiki ega kaduvus pärida kadumatust» (1Kr 15:50).

Niisiis ärgu kiidelgu ükski inimene – sõnasõnalt «ükski liha» – Jumala ees (1Kr 1:29), kuna ainus, kellest võib ja tuleb alati kiidelda, on Issand: «Nagu on kirjutatud: «Kes tahab kiidelda, kiidelgu Issanda üle!»» (1Kr 1:31) Paulus viitab siin ülal tsiteeritud Jeremija prohvetikuulutusele, mis ühelt poolt hoiatab hukatuse eest, teisalt aga annab julgust panna kogu lootus Jumalale, kes «teeb head, õigust ja õiglust maal» (Jr 9:23). See tõotus on täidetud Jeesuses Kristuses, kes on «Jumala vägi ja Jumala tarkus» (1Kr 1:24) ning kelle päralt me kõik oleme (1Kr 3:23), Tema nimes pühitsetud, puhtaks pestud ja õigeks tehtud (1Kr 6:11).

Jutluseks

28. detsembril pühitsetavat Süütalastepäeva hakati iseseisva pühana tähistama hiljemalt 5. sajandi lõpul või 6. sajandi alguses, enne seda meenutati Petlemma lastetappu enamasti Ilmumispühal. Läänekiriku vanema liturgilise traditsiooni järgi oli Süütalastepäeval patukahetsuslik iseloom, mille tõttu selle püha liturgiline värv oli

⁸ Sarnaselt ütleb Jeesus: «Kes iganes oma elu püüab hoida, kaotab selle, ja kes iganes selle kaotab, hoiab selle alles.» (Lk 17:33)

violetne, välja arvatud siis, kui Süütalastepäev langes pühapäevale – sel juhul oli liturgiline värv punane ning missal lauldi ka *Gloriat* ja *Allelujat*, nagu ka Süütalastepäeva oktavil (sõltumata sellest, millisele nädalapäevale see langes). Läänekiriku uuema riituse järgi on Süütalastepäeva liturgiliseks värviks (nagu ka EELK-s) alati punane ning seda päeva tähistatakse eeskätt märtrite pühana.

EELK Kirikukäsiraamatu Jumalateenistuste käsiraamatus öeldakse Süütalastepäeva kohta nõnda: «28. detsembril mälestatakse Heroodese lastetapmise ohvreid ja meenutatakse Joosepi, Maarja ja Jeesus-lapse põgenemist Egiptusse. Nagu tehvanipäev, tuletab seegi päev meelde, et kristlaseks olemise juurde kuulub valmidus Tema pärast kannatada ja et Jeesuse pärast vaenamine võib tabada ka süütuid kõrvalseisjaid. Lisaks tunnistab süütalastepäev Jeesus-lapse imelisest pääsemisest. Nõnda säästeti Jumala Poeg Kolgata suure ohvri jaoks.»

Süütalastepäeva Vana Testamendi lugemiseks on EELK Kirikukäsiraamatu lugemiskava järgi kas prohvet Jeremija ettekuulutus (Jr 31:15–17) Iisraeli rahvast tabavast leinast tema hukkunud poegade pärast⁹ või 2. Moosese raamatu kirjeldus (2Ms 1:22–2:10) Moosese sünnist ja pääsemisest Egiptuse vaarao algatatud heebrea poeglaste hukkamisest. Evangeeliumiks on Püha Perekonna Egiptusesse põgenemist ja Petlemma lastetappu kirjeldav lõik Matteuse evangeeliumist (Mt 2:13–21).

Kui mõlemad Vana Testamendi lugemised haakuvad Evangeeliumi ja Süütalastepäeva teemaga suurepäraselt, siis Epistlik valitud tekstid – nii 1Kr 1:26–29 kui 1Pt 4:12–16 – tekitavad peamurdmist, kuna esimene neist on eeskätt manitsus hoiduda endast liiga palju arvamast ja meeldetuletus, et me oleme midagi üksnes Jumala armust, ning teine on julgustus koos Kristusega kannatamiseks, millega kaasneb lootus saada Kristuse ilmumisel osa ka Tema kirkusest. Tõsi, teisena nimetatud Epistlis hoiatatakse «mõrtsukana või vargana või kurjategijana või teiste ellu sekkujana» kannatamise eest – see näib pakkuvat võimaluse kõnelda Petlemma süütute laste kombel süütuna kannatamisest, ent tekitab ühtlasi teoloogilise probleemi, kuna teatavasti «ei ole õiget, ei ühtainsatki» (Rm 3:10).

Käesoleva tekstikäsitluse aluseks olevale Epistlile jutlustades võib Petlemma lastetappu vaadelda ühelt poolt selle peaaegu paratamatu tagajärjena, kui keegi hakkab ennast pidama teistest paremaks, olulisemaks, väärtuslikumaks ja suuremat eluõigust omavaks¹⁰, teiselt poolt aga nii manitseva kui julgustava meeldetuletusena, et me kõik oleme iseenesest otsekui meid polekski¹¹, ent Jumal tahab meist, *eimiskist*, teha *midagi*, ja

⁹ Seda prohvetikuulutust tsiteeritakse ka Süütalastepäeva Evangeeliumis (Lk 2:18).

¹⁰ See ei puuduta mitte ainult jõhkraid türanne ega julmi hirmuvalitsejaid, vaid ka näiteks neid, kes osalevad kõigi aegade ohvriterohkeimas massimõrvas – emaüsas olevate süütlaste tapmises.

¹¹ «Ta tõuseb nagu lilleke ja ta lõigatakse ära, ta põgeneb nagu vari ega jää püsima.» (li 14:2)

seda mitte koonerdades, vaid ülevoolavalt: «Temast on teie olemine Kristuses Jeesuses, kes on saanud meile tarkuseks Jumalalt ja õiguseks ja pühitsuseks ja lunastuseks, et oleks nõnda, nagu on kirjutatud: «Kes kiitleb, see kiidelgu Issandast!...» (1Kr 1:30j)¹²

Jutluse võib ehitada üles näiteks järgmiste punktidenä:

1. Süütalastepäev toob jõuluaja helgusesse veelgi tõsisema tooni kui teisel jõulupühal peetav esimärter Stefanose püha. Vanema tava järgi tähistati Süütalastepäeva patukahetsuse ja meeleparanduse päevana, kuna see tuletab meelde mitte ainult paar tuhat aastat tagasi toimunud arulagedat veretööd, mille põhjustas hullunud türanni hirm oma trooni pärast¹³, vaid seda, et niisugune on olnud inimkonna ajalugu pattulangusest saadik, Kaini vennatapust peale.¹⁴ Isekus, enda teistest paremaks, tähtsamaks või väärtuslikumaks pidamine, põhjustab loendamatu kannatusi kõikjal, nii rahvaste kui üksikisikute elus.
2. Paraku ei ole sellest puutumata ka kristlaskond, ning seda mitte ainult Kristuse vastaste poolt taga kiusatuna, vaid ka isekeskis tülitsetes ja ennast teiste arvel kehtestada püüdes. Nii oli see ka Korintose koguduses, kellele saadetud kirjust on pärit tänane Epistel. Apostel Paulus manitseb Korintose kristlasi hoiduma lahkmeest, endast liiga palju arvamist, teistesse halvustavalt suhtumisest. Selleks tuletab ta neile meelde seda, millised nad olid ise – vähemalt suurem osa neist – siis, kui Kristus neid kutsus: ei olnud nende hulgas palju tarku, vägevaid, lugupeetuid, vaid pigem oli tegemist madalate ja põlatutega. Jumal ei vaata kellegi kõrge või madala päritolu peale, vaid «tahab, et kõik inimesed pääseksid ja tuleksid tõe tundmisele» (1Tm 2:4). Veelgi enam, Jumal tahab neist, kes midagi ei ole, teha *midagi* – midagi enam kui «liha ja veri»: Ta tahab meid teha oma lasteks, oma ainusündinud Poja kaaspärijaiks ja oma kirkuse kuningriigi pärijaiks.
3. Selleks on Jumal andnud oma ainusündinud Poja, kes sai inimeseks ning on meid oma püha elu, kannatuste, surma ja ülestõusmise läbi lunastanud. Temagi osa siin maailmas oli sarnane nende omale, keda halvustatakse ja eimillekski pannakse: «Ta oli põlatud ja inimeste poolt hüljatud, valude mees ja haigustega tuttav, niisugune, kelle pealt silmad ära pööratakse: Ta oli põlatud ja me ei hoolinud Temast.» (Js 53:3) Ta hukati, kuigi Ta polnud teinud midagi kurja: «Temale anti haud õelate juurde, kurjategijate juurde, kui Ta suri, kuigi ta ei olnud ülekohut teinud ega olnud pettust

¹² Vrd ka: «Te ju teate meie Issanda Jeesuse Kristuse armu, et Tema, kuigi Ta oli rikas, sai teie pärast vaeseks, et teie saaksite rikkaks Tema vaesusest. (2Kr 8:9); «Tema, kes oma Poegagi ei säästnud, vaid loovutas Tema meie kõikide eest, kuidas Ta ei peaks siis koos Pojaga meile kõike muud kinkima?» (Rm 8:32)

¹³ Teatavasti ei kohkunud Herodes tagasi isegi omaenda poegi tapmast.

¹⁴ Apostel Paulus pidi isegi oma usuvendi manitsema: «Kui te aga üksteisega purelete ja kisklete, siis vaadake, et te üksteist hoopis alla ei neela!» (Gl 5:15)

Ta suus.» (Js 53:9) Jeesus pääses küll ühe Heroodese korraldatud tapatalgutest Petlemmas, kuid viimaks suri ta teise Heroodese (tolle esimese poja) alamana (Lk 23:7), omaenda rahva- ja usujuhtide mahitusel ning rooma asevalitseja korraldusel süütuna häbiväärset ristsurma. Petlemma süütud lapsed olid tolle tõelise Süütu ja Õige surma ettekuulutajateks – seetõttu võime neid austada kui esimesi kristlikke märtreid, kes nüüd, nagu ütleb vanakiriklik Süütalastepäeva hümn, taevase aujärje ees palmiokste ja kroonidega mängivad.